

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volitev v kmetskih občinah.

Zgodilo se je pravo čudo. Velikanski, z nezasišano silo uprizorjeni naskok klerikalcev na kmetske občine se ni posrečil. Klerikalci, ki hočejo zadobiti sami absolutno večino v deželnem zboru, so seveda pred vsem delali na to, da pridobe vse mandate kmetskih občin, kakor so jih pred šestimi leti pridobili vse. Ta naklep se je izjalovil, ta naklep se je razbil ob zavednosti in odločnosti idrijskih in vipavskih volilcev.

Še nikdar ni v nobeni deželi nobena stranka uprizorila tako strahovitega naskoka, kakor ga je letos naša klerikalna stranka. Razvila se je kolosalna agitacija, stokrat večja, kakor pri zadnjih državno-zborskih volitvah. Delala je z najhujšim terorizmom, razsipala na tisoče denarja, zlorabila spovednico in leco, lagala, obrekovala, varala in sleparila, da smrdi do neba.

Na čelu vse agitacije je stal sam ljubljanski škof. Izdal je poseben pastirski list, v katerem je z jezuitsko-prekanjenimi frazami učil, da se gre za vero, in da je klerikalizem identičen s Kristusovo cerkvijo. Škof je porabil svojo škofovsko avtoriteto za strankarske namene, s svojo škofovsko avtoriteto je agitiral za ljudi žlindrastega značaja, zaukazal je molitve po cerkvah in zaukazal razpostaviti celo Najsvetejše in to za zmago ljudi, katerih bi se vsaka dostojna stranka sramovala. In še več je storil škof! Sam, osebno je romal po deželi, takorekoč od vasi do vasi. Pretveza mu je bila birma, v resnici pa je agitiral. Tako divje, tako hujskajoče, kakor škof v nekih krajih, je le malokateri duhovnik v tem boju pridigoval. Ako bi kje kak posvetnjak tako govoril, kakor je ponekod škof, bi prišel takoj v sodno preiskavo.

In vendar ni nič pomagalo. Klerikalci so bili popolnoma prepričani, da zmagajo v vseh okrajih, da pridobe vse mandate, a vendar so pogoreli prav v tistem okraju,

za kateri jim je največ bilo, to je v idrijsko-vipavskem okraju.

Štiri leta so že klerikalci pripravljali teren v idrijsko-vipavskem okraju. Vsa ta leta so strahovito ruvali, da izpodkopljejo Božiču zaslonbo v narodu. Škof je v ta namen poslal največje duhovniške hujskaje na Vipavsko, tako goškega Ferjančiča, klerikalci so ščuvali kar na uboj, samo da bi naprednjake ustrahovali. Klerikalni kolovodje so v Ljubljani večkrat izjavili: »Čast naše stranke zahteva, da dobimo ta mandat; Božič mora pasti, in če nas velja 50.000 gld.; Božič mora pasti, tudi če mora kri teči.« — A vse to ni nič pomagalo. Božič je sijajno zmagal. Čast vsem idrijskim in vipavskim volilcem, čast tudi Božiču, ki je vzlic svoji bolehnosti v družbi z vrlimi agitatorji delal neumorno, da zmaga napredna stranka.

Razen v tem okraju bil se je boj, resničen boj, samo še na Notranjskem in v kočevsko-ribniško-velikolaškem okraju. Notranjska se je v obče vrlo držala. Naravno je, da ni veliko takih občin, kakor sta Zagorje na Pivki in Senožeče, a obče se mora reči, da koder se je resno delalo, tam smo tudi dosegli lepe uspehe. V raznih občinah smo celo prav znatno napredovali.

V kočevsko-ribniškem okraju je naš kandidat propadel. Ta mandat je narodno-napredna stranka pri zadnjih volitvah pridobila s pomočjo Kočevcev. Višnikar bi bil morda tudi sedaj zmagal, da se je volitev vršila pošteno. Toda zgodile so se take sleparije, da bo moral deželni zbor stvar temeljito preiskati in, če se izkaže, da je vse to resnično, kar se nam poroča, bo moral to volitev razveljaviti.

Zmaga klerikalcev je zmaga korupcije, nasilstva in goljufije nad kmetskim ljudstvom. Pripravljani moramo biti, da se vržejo klerikalci zdaj z vso silo na mesta, da bodo poskušali pridobiti kolikor možno mestnih mandatov. Treba je napeti vse moči, da tem sijajnejše odbi-

jemo klerikalni atentat na mesta. Vsi na krov, vsi do zadnjega!

Volitno gibanje.

Volilni shod v Kranju.

V ponedeljek, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer bo v gostilniških prostorih gosp. P. Mayrja v Kranju volilni shod, na katerem se predstavi volilec kandidat narodno-napredne stranke g. Ciril Pirc.

Klerikalni kandidat za dolenski mesta.

Klerikalci so razposlali obširen oklic, v katerem toplo priporočajo svojega kandidata, ključavničarskega mojstra gospoda Jos. Košička. Ta gospod Košiček je bil vedno klerikalec, pri vsaki priliki je nastopal zoper meščanstvo. Kako žaljivo se je nedavno tega izrazil glede uradništva, to je v Novem mestu dobro znano, a dasi je gospod Košiček do kosti klerikalen, vendar nima toliko moštva, da bi se tudi priznal kot klerikalca, nego v svojem oklicu razglaša, da ni strankar, in da sploh ne bo k nobeni stranki pristopil. Ali misli gosp. Košiček, da bo kdo sedel na te limanice? Naravnost smešno je, kako volilni oklic g. Košička hvalisa. Po tem oklicu je mož pravi čudež, človek, ki vse ve in zna. Oklic pravi, da je g. Košiček »pred vsem veščak v obrtnih strokah«, ne v jedni, ampak v vseh. Človek bi mislil, da že to zadostuje, ako je kdo veščak v vseh obrtnih strokah. Koliko je le obrtnih strok! Pa gosp. Košička strokovnjaštvo sega še dalje. On ni samo veščak v vseh obrtnih strokah. Oklic pravi o g. Košičku, da je »daleč po širni Dolenski znan, da je tudi strokovnjak v kmetijskih in vinorejskih zadevah.« Torej ne samo v vseh obrtnih strokah je gosp. Košiček veščak, ampak tudi v kmetijskih in vinorejskih zadevah. Pasja dlaka, to je talent! To je mož, da mu ga v celi deželi ni dobiti jednakega. Pa kaj mislite, da je g. Ko-

šiček veščak le v vseh obrtnih strokah in v vseh kmetijskih in vinorejskih zadevah? On zna in ve še več! Nič se ne čudite. Njegovemu strokovnjaštvu še ni konca. Oklic pravi namreč še dalje o njem, da so mu »zelo znani drugi gospodarski interesi, kajti v teh bi težko dobili boljšega strokovnjaka od njega.« Tu ga imate moža! Vse zna. Pred vsem je veščak v vseh obrtnih strokah, potem je strokovnjak v vinarskih in vinorejskih zadevah in na zadnje so mu tudi še vse druge gospodarske zadeve tako znane, da bi bilo težko dobiti boljšega strokovnjaka od njega. Ljudje božji, ali bi ne bil smrtni greh, ako bi tako vsestranski strokovnjak in veščak ne dobil mandata, zlasti ko zagotavlja, da z njegovo izvolitvijo napoči dolenskim mestom dan vstajenja?

Toda — pustimo šalo. Kdor je prečital omenjeni oklic, je prišel do prepričanja, da je g. Košiček zgrešil svoj poklic. Moral bi bil postati »farbar«, kajti za to stroko kaže posebno nadarjenost.

Zmaga v Vipavi.

S kakim navdušenjem so klerikalci Habetovega Franceljna volili, dokazuje dejstvo, da so po volitvi prihajali mej nas, ter nam zatrjevali, da so v srcu vsi za Božiča, da ga pa voliti ne smejo. Kak je bil pritisk od vseh strani na volilce, posname se iz tega, da se nam je nad 100 volilcev zadnje noč izneverilo, dasi so nam še prejšnji dan z moško besedo zatrjevali, da bodo Božiča volili. Porabili so vsa sredstva, nahujskali so ženo in otroke na moža, da bi Božiča strmo-glavili, in že naprej so po »Slovincu« razbodbali, da Božič propade, da je izgubil zaupanje.

V Ljubljani, 13. septembra.

Program nemških radikalcev.

Vsenemški listi so prinesli volilni oklic vsenemške, Schönerer-Wolfove

LISTEK.

Sad greha.

Drama v štirih dejanjih. Spisal Engelbert Gangl. — Slovanska knjižnica snopič 102—103—104. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1901.

Slovenske, izvirne drame se razveselim vselej prav posebno. Veliko uobštvo na polju dramatskega slostva vzbuja v nas močno hrepenenje, da bi se vendar v stoglavni rodbini naših slovstvenikov našla vsaj dva pisatelja, ki bi napisala slovensko dramo, katera bi imela v sebi resnično dramatsko življenje, ki bi se umetniško efektno prikazivalo na slovenskem odru, življenje, zajeto iz duše našega naroda ter dramatično nam, gledalcem v užitek, estetsko naslado in zabavo. Drame si želimo, ki bi koreninile v značaju slovenskega naroda, katere dejanje bi bilo prožeto z narodnim duhom, in nosilci katere bi bili kri naše krvi, ljudje slovenskega srca, slovenske duše, z vsemi specifično slovenskimi vrlinami in napakami. Naše vzore, nade in razočaranja, naše boje, zmage in poraze v naši davnopretelki, jedvaminoli in sočasni zgodovini želimo videti v slovenski drami žive, vtelesene. Slovenskega kmeta, delavca in gospoda v boju z usodo, naravo, z narodnimi in dru-

gimi nasprotniki, pa tudi v boju s svojo lastno dušo hočemo gledati na svojem odru, a takega, da moremo reči: To je naš milieu, naše življenje, naše umiranje! Skratka: želimo si v dolgi, predolgi vrsti slovenskih peresarjev slovenskega Tolstega, Čehova, Jiráska, Vrchlickega, Mrštika, Anzengruberja, Hauptmanna ali Sardoua!

Doslej nimamo takega dramatika. Nekateri naši pisatelji so se pač trudili, da bi bili narodni, a njihovim dramam je, žal, nedostajalo dramatske življenske moči, a izginile so tudi radi tehnične slabosti s pozorišča hipoma. Le Ogrinec je pokazal s svojo jedino dramo mnogo resničnega dramatskega talenta, ali smrt mu je izbila pero iz roke, ki bi napisala bržčas za naš oder še kaj trajnega in istinito slovenskega! Drugi naši dramatik si ali diletantje brez gledališke, tehniške izobrazbe, ali pa so kozmopolitje, katerih drame so nenarodne, neslovenske, brez naše duše, brez naših značajev. Zato pa imajo življenje muh jednodnevnic, igrajo se jedenkrat, dvakrat, potem pa trohne v biblioteki! Kritika priznava njih tehniško, stilistiško in morda tudi književno vrednost, ali gledališko so nerabne, kajti narod jih ne priznava svojimi ter jih odklanja.

Kozmopolitizem je tista bolezen, ki mori drame naših pisateljev, kateri bi,

stoječi na narodnih tleh, nedvomno dosegali častnih in trajnih gledaliških vspehov. Dokler naši dramatik ne uvidijo tega, bodo njihova dramatska dela mrtvorojena in ostanejo — ne za književnost, pač pa za slovensko gledališče brez vrednosti.

Engelbert Gangl se je mogel prepričati o tem že s svojim dramskim prvencom »Sinom«; prepriča pa se — ako se njegova druga drama, »Sad greha« sploh uprizori — tudi s svojim najnovejšim delom, ki nima v sebi niti sledu narodnega milieuja in življenja, nič narodnega duha in nič narodnih značajev. Nič značilnega, nič tipičnega, specifično slovenskega ni v njegovi drami; »Sad greha« se more go-diti povsod ali — prav za prav — se ne vrši nikjer. Samosvojeja, samoraslega individualnega ni v tej drami prav nič. Človek ima vtisk, kakor da čuje opereten potpourri; Hauptmannov »Voznik Henšl«, Tolstega »Moč temè«, Ibsenovi »Strahovi«, pa Sudermann, Halbe in celo Tucié se oglašajo v tej polifoniji z najrazličnejšimi in neskladno uglašeni instrumenti. Ali Gangl vendarle ni prepisal iz nikogar niti vrste, kajti »Sad greha« je vzlic vsemu »izvirencu«.

Gangl, jeden najdelavnejših, najzajslužnejših in najnadarjennejših slovenskih učiteljev, je poznan kot idealen, večidel sentimentalni in melanholski erotik pate-

tične retorike. To je njegov literarni značaj, katerega skuša v svojih novejših spisih zamen prikriti z dekadentnimi in naturalističnimi krpicami. Že od nekdanj je bilo njegovo izražanje čustev in mislij navadno nejasno, zamotano v naval bizarnih in bombastičnih prispevkov. Mož piše mnogo, celo preveč, zato pa so med neštevilnimi njegovimi poezijami redke, ki se odlikujejo s pristnim čutom, z izrazitim besedilom in z dojmljivo gorkoto.

V svojih dramskih spisih se kaže Gangl še prav posebno nesamostojnega. Tu omahuje neodločno na meji mrak in blaznost iščočih dekadentnikov in najbrutalnejših naturalistov. Mešanica teh dveh literarnih struj sta obe njegovi dosedanji drami. Ali ta mešanica ni zgnetena in stopena, nego se sučejo v njej celi kosi neraztopljenega dekadentizma in naturalizma. V »Sadu greha« prevladuje prisiljeni naturalizem, ki pa je odvraten, banalen, brutalen do ekscesov.

Dogodek, ki je razsnovan v tej drami, ni tipičen, nego specialen; osnovan ni na narodno ozadje, na notranje življenje vsega ljudstva, nego kaže le osamel slučaj, kakoršni igrajo senzačno vlogo v časopisni rubriki »S sodišča« ter se razpravljajo kot izjemni, obžalovanja vredni slučaji bestialnih posameznikov. V drami pa zanimajo le sujeti širšega obzorja in tipičnega zna-

stranke. Ta program je instruktiven, saj kaže, kako nearamni, samozavestni, neizprosni in tudi napram somišljenikom radikalni so Vsenemci na Češkem; čitajočemu ta program postane še bolj očita skromnost, pohlevnost nezavednost in mrtvilo med Slovani, zlasti pa še med Slovenci, kjer radikalnosti in neizprosnosti še dolgo ne bo najti. Vsenemci govoré jasno in razložno: mi hočemo brezobzirnih poslancev, ki se bodo borili z vsemi poštenimi sredstvi proti fevdalizmu, klerikalizmu, lažiliberalizmu in proti razširjanju slovanstva. Predvsem pa moramo postaviti na suho izdajalce in najemnike, očistiti moramo svoje lastne vrste, potem bomo šele dosegali zmage. Mnogo je med nami nekdanj vplivnih in odličnih mož, ki pa so danes brez trdnih značajev, zato niso porabni za boj, ki zahteva brezobzirnega nastopanja in ofenzivnosti. Vsenemci so za ofenzivni boj s Čehi, za nemški drž. jezik in nedeljivost Češke. Deželni zbor naj ima le gospodarske naloge, ne pa narodnih. Program sklepa: Naše geslo za bodoče deželnozbornske volitve se ne more glasiti drugače kot: čistonemška, vsenemška in nedeljiva bodi Češka! Nemško ljudstvo naj odloči, ali naj bo polagoma slavizirano ali pa naj — kakor je njegova naloga — germanizira! Sedaj torej vemo, kaj je naloga Nemcev! Ropati narodnost, množiti renegatstvo, izdajalstvo, nemoštvo. Germanizirati druge narode, predvsem Slovane, je prva naloga Nemcev! No, celo poštenim Nemcem se zdi Wolf-Schönererjev program že preradikalen in naravnost naiven. Na Češkem je 2,340.900 Nemcev in 3,805.000 Čehov. Manjšina torej ne bo mogla raznaroditi večine, ki ni razkosana, nego kompaktna. Ali vzlic vsemu — vsenemški program je za nas instruktiven ter daje mnogo misliti!

Vojna v Južni Afriki.

Še dva dni, in vojne bi bilo v Južni Afriki konec, ako bi se Buri kaj bali Kitchenerjevih groženj. Ali ne bojé se jih. Gotovo bi se udali, ako bi ne bili neomajno prepričani, da bodo končno vendarle zmagali, in da je ves napor Anglije vendarle brezuspešen. Burski generali so mirni in trezni možje, ki dobro poznajo svoj in položaj Angležev; ako bi videli, da je nadaljni odpor brez upa na zmago, nego da množi le nesrečo in kupiči število mrtvecev, bi se gotovo udali. Čemu žrtve, če so brez koristi? Čemu boj, ako je zmaga sovražniku zajamčena? Ali burski generali so sklenili vzlic grozeči proklamaciji Kitchenerjevi, da se bodo vojevali nadalje. To dokazuje, da se smatrajo Buri še vedno toli močne, da imajo trdno upanje na končno zmago. Boji se vrše na raznih krajih brez prestanka. General Methuen je imel 6. in 8. t. m. s Conderjem in Delarejem boje pri Grootmarcenu. Buri so se končno po dvadnevem boju umaknili; izgubili so baje 6 mrtvih in 4 so bili ujeti. Polkovnik

čaja. V prikazanem slučaju hočemo videti simbol univerzalnosti. Zategadelj bi bil sujet drame »Sad greha« poraben za roman, v dramu pa je zoperen.

V dokazilo svojih trditev mi je treba navesti le na kratko vsebino te »drame«.

Gospa Taševa, rojena Bregar, štiri-desetletna posestnica razpadajoče vile, »v vsem svojem notranjem življenju bolna« in na srcu trpeča ženska, ima za seboj burno življenje. S svojim nezvestim ljubimcem je imela nezakonskega sina Franca. Služila je pri nekem razuzdanem pijancu Tašu, čegar žena je bila bolna. Ko je Tašu umirala žena, je objemal svojo deklo, sedanjega Taševko, v kuhinji in »grešil« ž njo — »ta strašni človek«. A dekla Bregar svojega »nasilnega«, »nenasitnega« zapeljivca ni ljubila nikdar, — ljubila je vedno le svojega prvega, nezvestega ljubimca, očeta Franca; vzlic temu pa se je poročila s Tašem tri mesece pred porodom svoje hčere Pavline.

Taševka je bila nesrečna; sovražila je svojega, navadno vinjenega moža, ki je ravnal ž njo še vedno kot z deklo in ž živaljo; sovražila pa je tudi hčer Pavlino, katero bi bila najrajši zadavila.

Taševi prijatelji so prihajali tudi na dom in popivali ondi do jutra. Prihajal je

Crabbe je 10. t. m. sadel ob oddelek Merveta, ki je v boju padel. Več Burov je bilo ranjenih in baje 37 mož ujetih. Major Kavanagh je imel 9. t. m. severno Mos-selbaya boj s Theronom. Buri so se umaknili in izgubili več konj. Theron je odšel proti severju. Schepers stoji južno Ladysmitha. Potemtakem so imeli Angleži te dni povsod srečo. Ali seveda: nesreče Angležev in njihovi porazi se izvedo šele pozneje!

Dopisi.

Iz Št. Pavla pri Preboldu,
7. sept. Zadnje dni pred 1. septembrom bili so pri nas vroči časi. Vse naše misli in dejanja so se sukala le okrog ljudske veselice, katero je priredilo bralno društvo v korist ubožne šolske mladine. Nekateri Nemci in njih podaniki so tiho in glasno mrmrali ter pripravljali vozove za odhod ker so mislili, da jih pridejo vrli (celjski) »Sokolci« dražiti in pretepat, a so se morali prepričati, da se Slovenci še niso navzeli celjsko-nemške kulture. Ljubke naše devotice so pridno pletle vence in vezale šopke. Člani komiteja so imeli raznega dela dovolj. In tudi tisti, ki imajo nalogo razlagati nauk krščanske ljubezni in dela usmiljenja, so po svojem pomagali t. j. ni se z vznesenimi besedami poučevalo, da je vera brez dobrih del mrtva, da je Jezus sam zapovedal lačne nasičevati, nage oblačiti itd., ampak na dan veselice se je zjutraj in predpoldne na leci razpravljalo o veliki nevarnosti veselice za — nedolžnost. Najbrž sta vzela naša gospoda mero po tistih, gotovo prav dobro znanih slaboglasnih primicijah, ktere so po nekaterih škofijah že celo odpravili zaradi nemoralnosti, ki se pre-mnogokrat dogajajo na njih, ali pa imata morda žalostne izkušnje iz takozvanih »patentkatoliških« zabav; mogoče je tudi, da je kateri izmed nju opazoval v gostilni g. Vencajza na Glincah Panganet-Matildo, Vampka, in Regiments-štrozak. Kar se pa tiče nas, naj si gospoda za prihodnost dobro zapomnita, da prvi napredniki in poštene konservativci ne potrebujejo na svojih zabavah nižjih telesnih užitkov, ker najdejo duševnih dovolj. Živalski nagoni so le znak zagrizenega klerikalca. — Sploh pa so vajina izvajanja netaktno žaljenje vseh častitih dam, ki so se veselice udeležile.

Z ozirom na naše razmere je veselica jako dobro uspeła. Udeležba je bila ogromna in se je naštelo okoli 1400 gostov udeležencev. Nad 800 milih nam gostov iz cele Savinjske doline in mnogo Šalečanov nas je počastilo. Zbrani so bili skoraj vsi naši veljaki in narodni voditelji ter zastopani vsi stanovi razun jednega. S ponosom smemo reči, da je bila ta veselica res prava narodna slavnost.

Namen se je popolnoma dosegel. Ostala je lepa svotica za dijaško in šolsko kuhinjo; moralni uspeh pa je naravnost neprecenljiv. Priprosto ljudstvo je bilo namreč z zabavo jako zadovoljno; posebno

tudi neki »doktor medicine — lep in mlad«. In Taševka je grešila tudi ž njim, svojim tretjim zapeljivcem! Ko pa je umrl sovraženi Taš, ko sta ga umorila strast in vino, je osredotočila Taševka svoje sovrašstvo na hčer Pavlino. Zapravila je z ljubimcem, doktorjem medicincem skoraj vse moževno imetje in ostala ji je le še vila. Medicincem se je starikavi ženščini izneveril, Taševka se je postarala, otroka sta vzrasla — sin pri materinem bratu, župniku Bregarju, — hči pa v zavodu...

Pavlina ima že 18 let. V zavodu je izvedela, da je bila njena mati ničvrednica, ki se je prostituirala vse življenje; in sovraštvu Pavlinino, ki ga je čutila do odurne in hudobne matere, se je izpremenilo v gnus.

V vili se snide vsa družina: Taševka, Pavlina, župnik Bregar in 20letni jurist Franc. Francu so prikriili, da je Taševka njegova mati, in da je Pavlina njegova sestra. Župnik je namreč ponaredil v ta namen celo krstni list, zapisal materino ime napačno ter Francu lagal, da je njegova mati že davno umrla, in da je Taševka njegova teta.

Tako vzrasteta Pavlina in Fran v mnenju, da sta le bratranec in sestričina.

(Dalje prih.)

mu je ugajala telovadba »Sokolov«, mično petje Celjskih slavčkov in dobra narodna godba. Razun tega je spoznalo našo množtevnilno inteligenco, na kojoj smo vsi zelo ponosni.

Zato vsa čast vrlemu vodstvu bralnega društva! Naj ga ne strašijo zapreke, s katerimi se je imelo sedaj boriti, marveč naj v kratkem zopet priredi kako manjšo zabavo, zvezano s poljudnim predavanjem. Nujno se pa predlaga, naj se obravnava kot prva naloga Kristusov izrek: »Ne tisti, ki vedno kliče Gospod, Gospod, pride v nebeško kraljestvo, ampak tisti, ki izpolnuje voljo mojega Očeta!« Po njihovih delih jih bodele spoznali. Volja nebeškega Očeta ni, da duhovniki politikujejo in na prižnici zdrahe delajo. Vljudno se tudi svetuje prirediti v prihodnjič veselico tisto nedeljo, ko jo bode imelo kaplanovo društvo pod obligatnim — kozolcem, zakaj tedaj bode vse brez skušnjav in brez greha.

Iz Slovenjgradca, 9. septembra. Kar so naši Nemci zahtevali, to se jim je dovolilo. Hoteli so namreč svojo nemško šolo; njihovi želji se je ustreglo, poslopje je dozidano in začetkom prihodnjega šolskega leta prične se tu pouk. Učiteljske moči na tej šoli so tudi, ne da bi bile službe razpisane, nameščene, oziroma mesta odana. Da bi se doseglo zakonito določeno število otrok, navedli so se vsi nad tri in tudi manj let stari otroci in ker se kljub temu ni doseglo predpisano število, navedla sta še dva tukajšnja učitelja — sedaj oba prositelja za mesto šolskega vodje na slovenski okoliški šoli — svoje otroke za Nemce. Če povemo dalje, da strašijo Nemci, kojim vodja je akademični strojar Pottotschnigg, slovenske stariše s tem, da se od sedaj naprej ne bode nobeden deček več, kateri bode slovensko okoliško šolo obiskoval, vsprejel v srednje šole, — kar je baje odločil ministr za uk in bogočastje! — ampak le oni, ki bodo dovršili nemško dvorazrednico, predstavljajo si lahko vsak, s kakimi sredstvi in kakim aparatom se je delovalo v doseglo namena, v doseglo nemške šole za parletni poskus. Na okoliški šoli se je postavno razpisalo mesto vodje, oziroma vodje in enega učitelja. Ker je šola v I. plačilnem razredu, se ni čuditi, da ni nič manj kakor 21 prosilcev. Med prosilci so zaslužni, ugledni, vsestransko izobraženi in značajni učitelji, kakor tudi nekaj gori mimogrede omenjenega kalibra.

Seja okrajnega šolskega sveta, v kojej se bode sestavil terno, se bode skoraj vršila; od te je odvisno zasedanje razpisanih mest, od nameščenih učiteljev pa vzgoja in prihodnost naše mladine. Če se bode pri seji, kakor smemo upati, vestno postopalo ter se upoštevale za-sluge, zmožnosti, ugled in značaj prosilcev, potem smo prepričani, da dobimo učitelje, kakoršnih si želimo in kakoršnih nam treba. S prositelji pa, ki izdajajo svoje otroke, kadar je treba nam škodovati, za Nemce, z učitelji, kojih otroci niti maternega slovenskega jezika ne govore in le hajlajo in proti nam ščuvajo, z učitelji, ki se odkrivajo in svoja sedala dvigajo, kadar slišijo milo jim zvoneče glasove pesni »Wacht am Rhein«, s takimi učitelji v koš, ne pa v terno.

V Vas, gospodje udje okrajnega šolskega sveta, kot merodajne faktorje v tej zadevi, uprte so sedaj naše oči, od Vas zahtevamo eneržije in pričakujemo ter zahtevamo, da nam namestite vzgojitelje, kojim bodemo z veseljem in mirno vestjo izročili svojo deco!

Z Dunaja, 11. septembra. Diurnisti pri c. kr. statistični centralni komisiji na Dunaju so pričeli včeraj, 10. t. m., stavko, ki se omejuje na ves izrisovalni oddelek tega urada, v katerem oddelku so zastopane vse cislitvanske narodnosti in kjer je bilo uslužbenih do 130 diurnistov — iz večine akademikov. Delalo se je za 4-2 K — po 9 ur dan na dan. Kvantum, ki se je zahteval, je bil tolikšen, da mu je bila kos le manjšina; zato je sklenilo vodstvo vpeljati namesto obstoječega reda — akord, kar je vzbudilo seveda veliko ogorčenost in razburjenje, akoravno ni bilo znano o novih zahtevah nikomur prav nič; toda, ko se je oficialno razglasil akord s svojimi nedosezno visokimi minimi, s katerimi se absolutno ne morejo meriti »navadne« človeško delavne sile, zavrelo je med prizadetimi prav resno. Delo se

je ustavilo, odposlali so deputacijo s ponižno peticijo, naj se zmanjšajo minima akorda, ali pa na novo uvede status quo. Vrnila se je brez uspeha. Na nadaljne predloge diurnistov se je odgovorilo od zgoraj doli z absolutnim ne, na kar se je sklenila stavka. Stavkujoči so izvolili iz svoje srede komite, obstoječ iz 13 členov, ki se ima pogajati z vodilnimi organi stat. del.

Danes, 11. t. m., sé je izplačal stavkujočim denar.

Komite je sestavil memorandum, ki se predloži vodstvu stat. del, na kar bodo čakali stavkujoči mirno odgovora.

Omenjeno bodi, da jih ne stavkuje vseh 130; mnogo jih je ostalo, drugi pa so prelomili dano besedo; vendar je velika večina solidarna. Celo nekateri akademiki so pozabili svoje akademiške časti in so se pokazali v luči, ki ne pristojajo akademiku.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. septembra.

— **Urednik „Slovenskega Gospodarja“ obsojcn.** Včeraj je stal pred porotnim sodiščem v Mariboru duhovnik Anton Korošec, tožen radi prestopka proti javnemu redu in miru, kateri prestopki je storil s priobčenjem nekkih notic v »Slov. Gospodarju«. Zaradi teh notic, ki so bile naperjene proti ptujskim nemškim trgovcem in sploh proti ptujskim Nemcem, katerim se je tudi očitalo, da so užgali neko hišo, kjer bi se imela vršiti Slomšekova slavnost, je bil že meseca marca t. l. obsojen bivši odgovorni urednik »Slov. Gospodarja« A. Janša na 14 dni zapora. Janša je sedaj izdal, da je duhovnik Korošec spisal dotične notice. Korošec, ki je pravi urednik »Slov. Gospodarja«, je bil včeraj spoznan krivim in ga je sodišče obsodilo na šest tednov zapora in povrnitev vseh stroškov.

— **„Šolski dom“ v Gorici.** Vsi protesti proti zlorabi »Šolskega doma« v Gorici v klerikalne strankarske namene so ostali doslej brezuspešni. Z ozirom na to pravi »Soča«: »Ako hoče dr. Gregorčič ostati na svojem strankarskem stališču, na katerem mu razpada »Šolski dom«, potem pa naj ga vzdržuje on sam in njegova črna banda. Ako hoče tirati tako strankarsko politiko, naj žrtvujejo ti možje sami tako, da bodo vzdržavali zavod — ako so res že tako preslepljeni, da ž njimi ni mogoče govoriti nobene pametne besede več. Dr. Gregorčič drvi naprej v pogubo, mož ne vidi nič, ne sliši nič; tako je navzet izdajstva in tako ga tare skrb za mandate, da dela vse skrajno nepremišljeno, ali ne odneha pa ne, čeprav vidi, da mu zmanjkava poti pod nogo. On prav čaka, da zavozí s »Šolskim domom« tako daleč, da ga ljudstvo izbacne iz »Šolskega doma« — nakar bo treba pričeti od kraja z delom. Ne umakne se prej, dokler ne doživi poraza na vsej črti. Obžalovati je pri tem najbolj, da prav vsled Gregorčičeve krivde grede Slovenci v mestu Gorici glede šolstva — rakovo pot! — Dr. Gregorčič, ob-račun Vaš bo težak!«

— **Unijatski škof Julij Drohobecki** pride jutri v Ricmanje in bo imel v nedeljo slavnostno mašo v staroslovenskem jeziku.

— **Slovensko gledališče.** Danes je izšlo gledališko naznanilo za sezono 1901/2, ki naznanja dramski in operni repertoar, dramsko in operno osobe ter cene aboniranih sedežev. Odbor dramatičnega društva hoče v bodoči sezoni polagati glavno važnost na to, da se uprizori čim največ dramskih in opernih novitet ter se bodo drame in opere iz prejšnjih sezon ponovile le izjemoma. Takoj spočetka sezone, ki se otvori, v nedeljo, 22. t. m., se uprizore štiri dramske novitete, ki se v Ljubljani sploh še niso igrale, in tudi operna sezona se začne z noviteto. Poleg izvornih dram se vpri-zori letos več modernih in klasičnih del, narodne drame s petjem, veseloigre, moderne socialne in zgodovinske drame slovenskega, francoskega in nemškega repertoarja ter nekaj žaloiger prvih svetovnih dramatikov. Da se bodo mogle uprizoriti vse igre skrbno in umetniško, je angažiral letos odbor dramatičnega društva večje število prvih igralcev in

igralk ter poveril vodstvo trem režiserjem. Operne predstave bodo vodili režiser in dva kapelnika. Ker se je operno oboje izpopolnilo z dobrimi novimi pevki in pevci ter se bode obračala letos posebna skrb na eksaktnost vojaškega orkestra, bodo letošnje operne predstave v umetniškem oziru še na višji stopinji kot doslej. Deželni odbor je dal napraviti več novih kulis, ter so se nanovo preslikale vse dosedanje dekoracije, tako da bo uprizoritev dram in oper posej še lepša. Dramatični odbor je izpopolnil tudi gledališko garderobo ter se je napravilo za nove opere več raznih novih kostumov. Prva predstava bode dramska in sicer se bo igrala Tylova lokalizirana narodna igra s petjem »Zaloški godec«.

— **Serenada in baklada.** Župljani sv. Jakoba prirede danes zvečer ob 8. uri svojemu župniku Janezu Rozmanu v priliki štiridesetletnice njegovega dušnega pastirstva v župniji sv. Jakoba bakljado in serenado.

— **Slavlje pri Pogačniku.** Ko so včeraj v Podnartu izvedeli, da je zmagal Pogačnik, so zaklali na Pogačnikovem dvorišču prešiča, menda za »likof« za volilce. Gotovo so poslali tudi kaj kolin po farovžih kot zahvalo, da so popje s tako besnostjo delali za Pogačnika.

— **Zopet napredek goriških Slovencev.** Te dni se je mudil v Gorici gospod profesor Hubad, ki je vodil in uredil vse priprave za otvoritev glasbene šole goriškega »Pevskega in glasbenega društva«.

— **Umrila** je v Celju gospodična Zora Vrečko, hčerka odvetnika g. dr. Vrečkota.

— **Streljanje proti dežju.** Kakor se strelja proti toči, tako se je te dni v okolici Gradca poskusilo streljati tudi proti dežju, toda streljanje ni imelo uspeha.

— **Tečajji za zdravljenje jec-ljajočih otrok.** Kakor v prejšnjih letih priredili se bodejo vsled razglasa dunajskega okrajnega šolskega sveta z dne 26. junija t. l. tudi letos v času od 1. oktobra do 5. novembra na Dunaju brezplačni tečajji za zdravljenje jec-ljajočih otrok. Učitelji, kateri se hočejo vdeležiti teh poučnih tečajev, trajajočih pet tednov, imajo to naznaniti potom šolskega vodstva okrajnemu šolskemu svetu mesta Dunaja, najkasneje do 16. sept. t. l. Pripomni se, da so dotičniki zavezani se ves čas redno vdeleževati predavanj.

— **Zakonska ljubezen.** Kočarja Janeza Krepka, iz Sv. Petra pri Mariboru, je sunila njegova žena na Male maše dan v Dravo. Dne 9. t. m. so potegnili mrtveca iz Drave. Žena je že pod ključem.

— **S tira skočil** je danes popolde poleg Zalaznika na Starem trgu vagon št. 4 električne železnice. Nesreča se ni zgodila nobena.

— **Železo je kradel** na južnem kolodvoru kovaški pomočnik H. O. in ga prodajal. Včeraj so ga zasačili, ko je peljal 66 kg. starega železa k Apoloniji Kušarjevi v Pristavskih ulicah.

— **Sadje kradli** so včeraj zvečer trije ključarski vajenci na vrtu učiteljske pripravnice. Vrtnar je dva tatova ujel, tretji pa mu je ušel. Napravili so tudi mnogo škodo na drevesih, ker so polomili veje.

— **Z rešilnim vozom** so prepeljali z južnega kolodvora v bolnico posestnika Ivana Polčnika z Razdrtega št. 2. katerega je konj jako nevarno udaril v trebuh.

— **Denar izgubil** je izvošček J. B. na poti od Gradišča po Dunajski cesti do južnega kolodvora.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. do 7. septembra 1901. Število novorojencev 187 (= 26.73 ‰), umrlih 30 (= 44.55 ‰), mej njimi jih je umrlo za škardlato 1, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 19. Mej njimi je bilo tujcev 6 (= 20 ‰), iz zavodov 13 (= 43.3 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škardlato 2, za tifuzom 2, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 3 osebe.

* **Štedljiv ženin.** Pretekli teden ženil se je premogar F. v Moravski Ostravi in si je povabil na dom precej

svojih znancev. Ko pa se je poznaje začelo svatovsko omizje ravno živahno kratkočasiti, skoči nenkrat izza mize ženin, ki se »ga« je malo nasrkal in je izmetal enega gosta za drugim pred prag, češ, da so se že dovolj najedli, on da mora zdaj začet štediti za obitelj. Ko so bili že vsi pred hišo, je zaprl vrata pred njimi.

* **Strašna osveta starca.** V Dqlanu na Češkem je izvršil 73-leten starec, dninar F. Novak strašen čin. Stanoval je pri neki rodbini Holoubek, ki je imela 12½ leta staro hčerko Ano. Dekle je bilo lepo in jako razvito in starec jo je vedno vabil k sebi ter jej je dajal krajcarjev in sladkarij. Ko je Holoubek to zvedel, je bil jako hud ter je ozmerjal tudi Novaka. Od tega časa je bil starec kakor izpremenjen. Ko je deklica pred par dnevi prala na reki, jo je zgrabil ter sunil v vodo. No, priplavala je nazaj do brega; a tu jo je zgrabil iznova Novak vse prošnje in rotnja niso nič pomagala, nesel jo je do najglobljega mesta reke ter jo držal tako dolgo pod vodo, da je utonila. Vse to je opazoval sin vrtnarja Zdrubecka a predno je priklikal ljudi na pomoč, je bilo dekle že mrtvo. Novak je znan kakor osvetežljen pijanec.

* **Carska dvorna krava.** Na parobrodu »Standard«, ki vozi ruskega carja na Francosko, je tudi ona angleška, lepo rejena krava, ki redi najmlajšo carjevo hčericco Anastazijo. Kravica si baje ne želi boljšega življenja, jemljejo jo povsod s sabo.

* **Vesten topličar.** V Karlovih Varih se je te dni naključila sledeča dogodbica: Neki topličar je prišel takoj po svojem prihodu k zdravniku, da ga ta preišče. Ko je ta opravil svoj posel, dal mu je še razna stroga naročila glede zmernosti v jedi in pijači, ter je še pristavil: Kar se pa tiče kadenja, morate se omejiti na tri smodke na dan; izkadijte tri bolj lahke smodke in nič več.« »Pa prosim, g. doktor...« »Ne«, je dejal zdravnik, »tukaj ne trpim ugovora«. Nekoliko dni pozneje je prišel topličar k zdravniku in na njegovo vprašanje, kako se mu godi, pravi: »Bi že šlo, le s tem kadenjem imam težave.« — »Mi je žal«, odgovoril je zdravnik, »toda le tri smodke na dan; temu se morate podvržeti.« — »Pa meni to napravlja grozne težave, ali bi ne bilo dovolj dveh smodk na dan, meni že pri prvi smodki prihaja slabo.« — »Ali nesrečnež«, vskliknil je zdravnik začuden, »zakaj pa potem sploh kadite?« — »Za božjo voljo, g. doktor, kaj imam početi, ko ste mi tako predpisali, tri smodke na dan — in jaz sem seveda kadil, dasiravno nisem kadilec in prej nisem nikdar kadil.«

* **Mrtvec v kovčgu.** V Parizu so našli nedavno v nekem praznem stanovanju v kovčgu zaprtega umorjenega brzozavnega uradnika Larmeta. Prepeljati ga je dala tja njegova ljubica, gospa Clement, katera je vzela tudi dotično stanovanje v najem. Vozilo je kovčeg več voznikov, da bi tako morilka lažje izbrisala sled. Ona sama je zbežala s svojim 3-letnim sinčkom v rojstni kraj svojega ljubimca ker je lahko ranila sinčka sama pa je se ustrelila. G. Clement je umorila ponoči Larmeta, ko je spal in sicer iz ljubosumnosti, ker se je hotel poročiti z nekim drugim dekletom.

* **Pisatelj — kuhar.** Nedavno je iskal neki ženski klub v Londonu kuharja. Oglasilo se je mnogo prosilcev, mej njimi tudi nekdo, ki je bil pri volji sprejeti službo na vsak način, če tudi brezplačno. Damam dotičnega kluba se je zdel oto sumljivo, izvedele so tudi kmalu, da je cenjen kuhar — romanopisec, kateri je hotel prodreti v tajnosti ženskega kluba ter menda študirati »misterij žene«. No, londonski ženski klub se je premislil, ter je vzal vendar rajši kuharico.

* **Ljubavni roman španskega goldralca.** Mlada španska dekleta so navdušene oboževaljice popotnih pevcev, godcev, goldralcev in sličnih umetnikov, in če se prikažejo na ulicah ter začnejo peti ali igrati svoje »okrogle«, se takoj vse vrte okolo njih. Najbolje pa je znal razvneti gibčne španjolke črnooki Manuel Kansas v Valadolidu. Še mlad, iskrenih očij je zmedel vsako dekle, ako je na svojem cestnem glasovirju pričel izvajati nežne melodije. Pred vsemi pa ga je najbolj obožavala drobna, pa tem bolj

mična Julija Rodriguez. Pred njeno hišo je igral največelejše »vize«, da je srce plesalo pri teh umetniških proizvodih. Urno je vsikdar prihitela k okencu, kadar se je prikazal Manuel in njegove ognjevite poglede je vračevala s sladkimi smehljaji. Razmerje med njima razvijalo se je vedno prislejše; rezka 16letna Julika je pač tudi večkrat pritekla k umetniku, malce se je z njim pošalila, malo pokramljala; ljubezen je hobotala v njunih srcih, da se je zaljubljenki dozdevalo, da ne more več živeti brez svojega Romea in je naposled pobegnila za njim. Stariši so sicer s pomočjo policije našli Juliko ter jo prignali na dom, pa to ni veliko pomagalo. Goldralca niso mogli kaznovati, ker je Julija poiskala svojega Romea sama. Ko pa se je stara komedija s podokenskimi serenadami, z žarkimi pogledi in sladkimi smehljaji ponovila iznova, in se ni Romeova ljubav nič ohladila, so Julijini bratje nedavno temu novo-veškega Trubadurja napadli in umorili. Z umorom so rešili baje sestrično čast.

Telefonska in brzozavna poročila.

Vipava 13. sept. Habetov Francelj nima volilne pravice, ker poseduje posestvo skupno s svojim bratom Petetom. Deželno predsedništvo je s svojim odlokom z dne 9. t. m. št. 3891 razsodilo na zadevno pritožbo, da s posestnika imata pri občinski volitvi le jeden skupen glas, medtem ko jima za deželni zbor, ker deželnozborski volilni red ne pozna volitve po pooblastilu, vsled tega sploh ne pristoji volilna pravica. Vsi za Habeta oddani glasovi so torej neveljavni. Ubogi klerikalci, ki so ostali brez kandidata! Ubogi Francelj! Kako je to hudo!

Vipava 13. sept. Stric Štefan bil je včeraj popoldne tako gotov zmage, ukazal silno streljati na strelni postaji na čast dječnemu svojemu Francelju. Nakrat so topovi utihnili na Goškem Griču, kajti klerikalno točo raztretili se zavedni naprednonarodni volilci s svojimi glasovnicami, in ker so Gočani brez oblastvenega dovoljenja tam preganjali točo, kjer ni pretila, utegnejo imeti še z okrajnim glavarstvom majhen »opravek«.

Vipava 13. septembra. Poslali smo Habeta med krave in teleta; spoštovan od vseh ljudi naš Božič naj živi!

Vipavci pri Hrovatinu
Vipava 13. septembra.
Vipava se ne naveliča,
kličoč Bog živi nam Božiča!
Habe ostane kandidat
»Slovenec« naj ga spremi spat!
Franceljnovi čestilci!

Vipava 13. septembra.
Bog živi nam Božiča iz Podrage!
Cel svet naj z nami veseli se slavne zmage! —
Zavedni Colčani in Podkrajci.

Št. Vid pri Vipavi 13. septembra
Slava zavednim volilcem idrijskega in vipavskega okraja! Slava Božiču, našemu poslancu!

Bralno društvo »Sloga« v Št. Vidu.

Črničrh 13. septembra. Slava zavednim naprednim volilcem! Živio naš Božič! Črnovrški narodnjaki.

Ribnica 13. septembra. Propadli smo častno, zmagala je Žilindra, kaplanska nesramnost in sleparstvo. Tembolj se veselimo zmage Vipavcev. Naprednjaki!

Črnomelj 13. septembra. Bedak ima srečo!

Bruselj 13. septembra. Transvalski zastopniki so se obrnili do razsodišča, ki jo bilo določeno na kongresu v Hagu, s prošnjo, naj v južnoafriški vojni posreduje.

London 13. septembra. Kitchener javlja, da se je Krügerjev sin udal. Na tukajšnji borzi se je včeraj govorilo, da se je tudi Botha udal, a kaže se, da to ni resnično.

Novi York 13. septembra. Glasom oficijelnih bulletinov izdanih ob 3 zjutraj, je Mac Kinleyev položaj sila

kritičen in niskoro nič upanja, da prezident okreva.

Izid deželnozborskih volitev.

Pri včerajšnji volitvi iz kmetskih občin so bili izvoljeni:

1. V okraju ljubljanska-okolica-Vrhnika Povše s 2766 in dr. Šusteršič z 2591 glasov; Jelovšek je dobil 193 glasov, 30 glasov je bilo razkropljenih, 112 glasov je bilo neveljavnih.

2. V okraju Kamnik-Brdo Mejač s 2037 glasovi Stare je dobil 232 glasov, 45 glasov je bilo razkropljenih, 15 neveljavnih.

3. V okraju Kranj-Loka-Tržič Detela s 2569 in dr. Brejc z 2352 glasovi; baron Lazzarini je dobil 213 glasov; 14 glasovnic je bilo neveljavnih.

4. V okraju Radovljica-Kranjska-gora Pogačnik s 1230 glasovi; Čop je dobil 278 glasov.

5. V okraju Postojna-Logatec-Senožeče-Lož-Bistrica-Cerknica dr. Krek z 1956 in Drobnič s 1953 glasovi. Arko je dobil 1668, Ambrožič 1658 glasov, 34 glasov je bilo neveljavnih.

6. V okraju Idrija-Vipava Božič s 891 glasovi. Habe je dobil 785 glasov.

7. V okraju Kostanjevica-Krško-Novomesto Dular z 2408 glasvi; Globočnik je dobil 1062 glasov, Lapajne 35 glasov, 6 glasov je bilo razkropljenih, 35 glasovnic neveljavnih.

8. V okraju Trebnje-Višnjagora-Žužemberk - Mokronog, Litija-Radeča Košak s 4661, Žitnik s 4048, dr. Schweitzer z 3974 glasovi, Bukovec je dobil 1029, Zupančič 1015, Vehovec 96, Brce 69 glasov, 109 glasov je bilo razkropljenih, 57 neveljavnih.

9. V okraju Kočevje-Ribnica Pakiž 2489 in Jaklič s 1553 glasovi, Višnikar je dobil 1189 glasov, Rus 23, 15 glasov je bilo razkropljenih, 102 neveljavna.

10. V okraju Črnomelj - Metlika Pfeifer s 1164 glasovi. Šetina je dobil 410 glasov.

Dobili so glasov:

1. V okraju ljubljanska okolica-Vrhnika.

V občini:	Povše	Šusteršič	Jelovšek
Studeneč-Ig	66	54	12
Gornja Šiška	47	39	11
Vič	42	19	24

2. V okraju Kamnik-Brdo.

V občini:	Stare	Mejač	drugi
Moravče	25	101	8
Velikavas	19	9	
Peče	3	66	
Drtilja	11	34	

4. V okraju Radovljica-Kranjska gora.

V občini:	Čop	Pogačnik
Gorje	7	146
Skupni izid	277	1230

5. V okraju Bistrica-Cerknica-Lož-Logatec-Postojna-Senožeče.

V občini:	Arko	Ambrožič	Krek	Drobnič
Trnovo	89	89	141	140
Kilovče	60	60	57	57
Bloke	60	60	108	108
Planina	18	18	95	95
Knežak	52	52	73	73

7. V okraju Kostanjevica-Krško-Novomesto.

V občini:	Globočnik	Dular	Lapajne
Št. Jernej	95	254	1
Orehovica	17	53	—
Raka	94	121	2
Mirnapeč	69	139	—
Toplice	20	195	—
Poljane	23	—	—
Črmošnjice	51	27	—
Bela cerkev	44	15	1

V celem krškem sodnem okraju 522 488 20

8. V okraju Litija-Radeča-Žužemberk-Višnjagora-Mokronog.

V občini:	Bukovec	Zupančič			
	Košak	Schweitzer	Žitnik		
Št. Lambert	80	59	25	59	25
Veliki Gaber	137	2	135	1	136
Krka	150	25	143	24	145
St. Rupert	226	51	179	51	178
Velika Loka	138	61	80	46	95
Mokronog	125	69	60	75	63

9. V okraju Kočevje-Ribnica-Velike Lašče.

V občini:	Višnikar	Pakiž	Jaklič
Velike Lašč	25	33	29
Turjak	4	113	110

10. V okraju Črnomelj-Metlika.

V občini:	Šetina	Pfeifer
Griblje	24	3
Adlešiče	30	35
Tribučje	9	31
Skupni izid	410	1164

Zahvala.

Zahvaljujem se p. n. častitim gospodom volilcem vipavsko-idrijskega okraja, ki so me sredi nasilstev in pritiska v najtežjem in nejednakem boju moško in neustrašeno počastili z zopetno izvolitvijo svojim deželnim poslancem; zahvaljujem se pa tudi vsem onim nevolilcem, ki so z redkim in požrtvovalnim trudom k častni zmagi pripomogli; prav posebno zahvalo dolžujem pa še našim ženam in dekletom, ki so pri večerni molitvi kakor pred hudo uro molile „še en očenaš, da bi Božič zmagal“, tako srčno in vroče, da jih je pravični Bog res uslišal!

V Podragi, dne 12. sept. 1901.

Ivan Božič
dež. poslanec.

Protizobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28-39)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Besljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 11. septembra: Tereza Markič, užitkarica, 71 let, Radečkova cesta št. 11, ostarelost.
— Karolina pl. Premerstein, uradnikova žena, 78 let, Streliške ulice št. 6, ostarelost.

Dne 12. septembra: Leopolda Soklič, črevljarska hiša, 5 mes., Karolinska zemlja št. 14, črevesni katar. — Pavla Šveiger, črevljarska hiša, 5 1/2 let, Konjušne ulice št. 2, vnetje obistij.

V deželni bolnici:

Dne 8. septembra: France Vovk, delavec, 43 let, otrpnenje srca.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
12.	9. zvečer	732-0	11-8	sl.švzhod	dež	
13.	7. zjutraj	728-3	12-0	brezvetr.	oblačno	
	2. popol.	726-9	13-8	brezvetr.	dež	30,4 mm

Srednja včerajšnja temperatura 12-3°, normale: 15-3°.

Dunajska borza

dne 11. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98-45
Skupni državni dolg v srebru	98-25
Avstrijska zlata renta	118-95
Avstrijska kronska renta 4%	95-50
Ogrska zlata renta 4%	118-60
Ogrska kronska renta 4%	792-60
Avstro-ogrsko bančne delnice	1846-—
Kreditne delnice	821-50
London vista	239-25
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-07 1/2
20 mark	23-42
20 frankov	19-02
Italijanski bankovci	91-20
C. kr. cekini	11-32

Svojim sorodnikom, kolegom, prijateljem in znancom javljam tužno vest, da je naš dobi, ljubljani oče, oziroma brat in stric, gospod

Anton Ozimek

nadučitelj v pokoju

dne 11. kimovca t. l. ob 5 1/2 uri zvečer, po dolgotrajni in mučni bolezni, večkrat previden s svetotajstvi, v 62. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

(1996) Rodbina Ozimek.

Pisarja

veščega in treznega, ki je že služboval v notarski pisarni, (1989-1)

sprejme takoj notar na deželi.

Ponudbe na upravnishvo »Slov. Nar.«

Stavbeni polir

energičen, vešč v stavbi kanalov, se takoj sprejme.

Ponudbe pod A. B. na upravnishvo »Slov. Naroda.« (1984-2)

Išče se stanovanje

z dvema ali tremi sobami.

Ponudbe upravnishvu »Slov. Nar.«

Akordanti

(delavci v akordu)

veščji v kopanji tal, samostojni delavci,

se takoj sprejmejo. (1985-2)

Kje? pove upravnishvo »Slov. Nar.«

Dva dijaka

se vsprejmeta na hrano in stanovanje po 12 gl. Posebna soba.

Vpraša naj se na Tržaki cesti št. 29 v trafiki. (1998)

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1- kilo
„ Neillgherry aromatično-krepkega okusa „ 1-40 „
„ Piraidy najfinejšega okusa „ 1-60 „

Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovratno špeciarijsko blago v najboljši kakovosti. (12-171)

Glavna zaloga J. Klauerjevega „Triglava“.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo popolnoma novo oskrbljeno zalogo

obleke za gospode, dečke in otroke

v najboljšem znano solidnem kroju po najugodnejši ceni.

Posebno praktične

(1923-3)

obleke za šolarje, haveloke in površnike.

Kot posebno špeciarijeteto:

Obleke iz najbolj trpežnega angleškega ševijota v različnih barvah in desenh.

Trorazredna

cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gosposke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1901/1902 bode vpisovanje dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopolne v ravnateljstvu pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične šesto šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno oglase ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 20. in 21. septembra od 11. do 12. ure. Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo. (1893-3)

V Ljubljani, dne 6. septembra 1901.

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah. (1992-1)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastoj.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. a. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Frago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopolne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Frago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoludne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomestu, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m s jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1893)

Spretna

obšivalka klobukov

ki je porabna tudi za prodajanje, nemškega in slovenskega jezika vešča, se sprejme pod ugodnimi pogoji v stalno službo.

Ponudbe do 18. t. m. pod A. S. poste restante Celje. (1990-1)

Čitajte

„Novo Sunce“

mesečnik za proučevanje psihijskih pojavov.

Izdaja in urejuje dr. Hinković v Zagrebu Jurjišičeva 49.

Doslej so izišli 4. zvezki. Plačata se 2 kroni do konca leta, 4 krono do konca junija 1902. Novi abonenti dobivajo vse dosedaj izišle zvezke brezplačno. (1975-1)

Čitajte „Novo Sunce“.

(1997-1)

Šolske

potrebščine papir, zvezki, črnila, peresa, knjige itd. itd.

z dobro postrežbo dobé se pri

Jvanu Bonač-u
Šelenburgove ulice
nasproti c. k. glavne pošte.

Dijak

se sprejme na mesec

v popolno za 16 gl. dobro preskrbo

Stanovanje jako lepo, v krasni, zdravi legi. Lastna spalnica, brezplačna raba klavirja.

Natančneje se izve iz prijaznosti v prodajalnici gosp. Iv. Bonača, Šelenburgove ulice št. 5. (1940-3)